

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ І ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма	«Міжнародний менеджмент»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Назва кафедри	Кафедра менеджменту та маркетингу
Тип дисципліни	Вибіркова
Семестр	3
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Пархоменко Вікторія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/parhomenko-viktoriya-viktorivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: vvparkhomenko@nasoa.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	Денна форма навчання					
	4	120	20	22	78	Залік
	Заочна форма навчання					
	4	120	2	4	114	Залік

Опис дисципліни	Навчальна дисципліна: «Міжнародні розрахунки і валютні операції» є вибіркоким компонентом навчального плану. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо організації міжнародних розрахунків, здійснення валютних операцій, вибору форм і методів розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності, оцінювання та хеджування валютних ризиків для обґрунтування управлінських рішень у міжнародному бізнесі. Завдання вивчення навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних та організаційних засад міжнародних розрахунків і валютних операцій; вивчення механізмів здійснення міжнародних платежів, використання банківських гарантій та інструментів кредитування зовнішньоекономічної діяльності; формування навичок аналізу валютного ринку, вибору форм міжнародних розрахунків, оцінювання валютних ризиків і застосування
------------------------	---

	інструментів їх хеджування; набуття вмінь обґрунтовувати фінансові рішення у сфері міжнародного бізнесу. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні(семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
Програмні результати навчання	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
Програма навчальної дисципліни	Змістовний модуль 1. Міжнародні розрахунки Тема 1. Загальні основи організації та механізм міжнародних розрахунків. Тема 2. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій. Тема 3. Роль банків в організації міжнародних розрахунків. Тема 4. Умови поставки і документи в міжнародній торгівлі. Змістовний модуль 2. Учасники міжнародних розрахунків Тема 5. Кредитування учасників міжнародних розрахунків. Тема 6. Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках. Тема 7. Спекулятивні операції на валютних ринках. Тема 8. Ризики в міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операціях.
Методи навчання	Під час проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, наочний з використанням мультимедійних засобів, пояснення, обговорення, диспутів, лекцій-конференцій. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, підготовка презентацій, письмове виконання практичних завдань, тестування, методи брейнстормінг (мозкового штурму), дослідницькі методи.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОО є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: <i>Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОО, 26 червня 2026 р., протокол № 15.</i> Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОО та Положення про академічну доброчесність НАСОО у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОО.

	Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 24 квітня 2020 р., протокол № 8.
--	---

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Лункіна Т. І., Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції у сучасних умовах : навчальний посібник. 2-ге вид., допов. та перероб. Миколаїв : МНАУ, 2023. 245 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15292>.
2. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2021. 106 с. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/items/12729804-b5ba-4474-812b-ff3d4592f6e8>.
3. Томілін О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово-економічний словник-довідник / за наук. ред. О. О. Томіліна. Полтава : ПДАУ, 2023. 108 с.
4. Моторнюк У. І., Гринишин В. В., Костишин С. Особливості використання документарних форм міжнародних розрахунків в Україні. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2024. Т. 6, № 1. С. 125–133. DOI: <https://doi.org/10.23939/smeu2024.01.125>.
5. Подра О. П. Інструментарій комплексної оцінки та управління валютними ризиками підприємства у зовнішньоекономічній діяльності. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2025. Т. 7, № 2. С. 85–93. DOI: <https://doi.org/10.23939/smeu2025.02.085>.
6. Приказюк Н., Стельмах Д., Діденко І. Управління валютним ризиком на ринку зерна: кейс України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2025. № 1 (226). С. 97–105. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2025/226-1/12>.
7. Скрипник Н. В., Скрипник М. Є. Відображення операцій хеджування валютних ризиків у фінансовій звітності за МСФЗ 9: методичний підхід для підприємств-суб'єктів ЗЕД. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2026. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2026-85-31>.
8. Пархоменко В. В. Інноваційні фінансові технології як інструмент управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах цифрової трансформації світової економіки. Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 10 жовтня 2025 р.). Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. С. 186–188.
9. Пархоменко В. В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах глобальної економічної нестабільності. Економіка та суспільство. 2026. № 87. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-87-20>.
10. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

11. Про затвердження Положення про здійснення операцій із валютними цінностями : постанова Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 2 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19#Text>.
12. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану : постанова Правління Національного банку України від 24.02.2022 № 18 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text>.
13. Національний банк України. Операції за документарними акредитивами в національній та іноземних валютах клієнтів та банків України у 2024 році : статистичні матеріали. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Dokumentarni_akredytyvy_2024_pr_2024-04-04.pdf.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Міжнародні розрахунки і валютні операції» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:	
	вирішення ситуаційних завдань з написанням обґрунтованих діагностичних висновків та розв'язання практичних, розрахунково-аналітичних задач;	Від 1 до 5 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 15 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 15 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимальна оцінка – 30 балів

Заочна форма навчання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:	
	- розв'язання практичного / ситуаційного завдання, написання обґрунтованих аналітичних висновків	Максимальна оцінка – 10 балів
	Контрольна робота за змістовим модулем № 1	Максимальна оцінка – 30 балів
	Контрольна робота за змістовим модулем № 2	Максимальна оцінка – 30 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимальна оцінка – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Зараховано</i>	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу. Протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.